

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

ग्रंथपालन आणि माहितीशास्त्र निष्णात (M.Lib I.Sc)

परीक्षा : मे २०२३

सत्र - २

विषय : माहिती संप्रेषण तंत्रज्ञान आणि त्याचे उपयोजन (ML-21-215/ML-32-215)

दिनांक : २६/०५/२०२३

गुण : १००

वेळ : स. १०.०० ते दु. १.००

सूचना: १) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्र.१ योग्य पर्याय निवडा (१०)

१. ----- यांना ऑनलाईन डायरीस असे हि म्हंटले जाते
अ) ट्विटर
ब) ब्लॉग्स
क) विकी
ड) वरील सर्व
२. एकाच शहरातील विविध संस्थांना जोडण्यासाठी ----- वापरले जाते
अ) लॅन
ब) मॅन
क) वॅन
ड) वरील सर्व
३. इंटरनेट सेवा प्रणाली ला ----- असे म्हणतात
अ) वेब ब्राउझर
ब) सर्च इंजिन
क) वर्ल्ड वाइड वेब
ड) वरीलपैकी नाही
४. ----- आणि ----- हे माहिती स्त्रोत्रांचे प्रकार आहेत.
अ) मुद्रित
ब) अमुद्रित
क) दोन्ही अ आणि ब
ड) वरील पैकी कोणतेही नाही
५. ग्रंथालयात आलेल्या नवीन पुस्तकांची यादी ----- द्वारे इंटरनेटनी पाठविण्यात येते.
अ) वर्ल्ड वाइड वेब
ब) इ मेल
क) टपाल
ड) सर्च इंजिन
६. इंटरनेट वर असलेल्या ऑनलाईन स्त्रोत्रांबद्दल अडचणी सोडविण्या करीता ----- वापरले जाते.
अ) डिस्कशन ग्रुप्स चॅट क्लास फोरम्स
ब) चॅट ग्रुप्स
ऑनलाईन फोरम्स
क) क्लास फोरम्स
ड) ऑनलाईन फोरम्स
७. हायपर टेक्स्ट मार्कअप भाषांसारख्या ----- भाषांचा वापर वेबसाइट तयार करण्याकरिता केला जातो.
अ) सी +
ब) जावा
क) सी ++
ड) वरील सर्व
८. ----- आणि ----- तंत्रज्ञानामुळे देवघेव विभागाचे काम पटकन होण्यास मदत होते.
अ) बारकोड किंवा आरएफआयडी
ब) बारकोड किंवा स्कॅनर
क) स्कॅनर किंवा आरएफआयडी
ड) वरीलपैकी नाही
९. डेटा फाइल्स बरोबर ----- प्रणाली सर्वर वर स्थापित केल्या जातात.
अ) कोहा
ब) स्लिम
क) एप्लिकेशन
ड) वरील सर्व
१०. ----- हे संगणक नेटवर्क मध्ये समाविष्ट असते.
अ) संगणक आणि टेलीकम्युनिकेशन
ब) संगणक आणि इंटरनेट
क) इंटरनेट आणि टेलीकम्युनिकेशन
ड) वरीलपैकी नाही

- प्र.२ थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही २) (३०)
१. ग्रंथालय संगणकीकरण बदल सविस्तर माहिती लिहा.
  २. डेटाबेस म्हणजे काय? डेटाबेस निर्मिती च्या पायऱ्या स्पष्ट करा.
  ३. मेटाडेटा या बदल सविस्तर माहिती लिहा.
- प्र.३ सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही २) (४०)
१. ग्रंथालय २.० बदल सविस्तर माहिती लिहा.
  २. ग्रंथालयात इंटरनेटची आवश्यकता या बदल सविस्तर माहिती लिहा.
  ३. अंकीय ग्रंथालय या बदल सविस्तर माहिती लिहा.
- प्र.४ टिपा लिहा (कोणत्याही २) (२०)
१. नेटवर्कचे प्रकार
  २. जुन्या ग्रंथांचे संगणकीकरण
  ३. क्लाऊड कॉम्प्युटिंग

English Translation

Information Communication Technology & It's Applications (ML-21-215 /ML32-215)

- Q. 1 Choose the correct option** (10)
1. _____ are also known as online diaries.

a) Twitter	b) Blogs
c) Wikis	d) All of the above
  2. _____ is used to connect different organizations in the same city.

a) LAN	b) MAN
c) WAN	d) All of the above
  3. Internet service system is known as _____.

a) Web browser	b) Search engine
c) World Wide Web	d) None of these
  4. Types of information sources _____ and _____.

a) Print	b) Non-Print
c) Both A and B	d) None of these
  5. List of new books arrived in library can be sent through _____ by internet.

a) World Wide Web	b) E-Mail
c) post	d) Search engine
  6. To solve online problems regarding resources available on the internet _____.

a) Discussion groups	b) Chat groups
c) class forums	d) Online forums
  7. _____ languages like Hypertext Markup language are used to create websites.

a) C+	b) Java
c) C++	d) All of the above
  8. _____ or _____ technology help to speed up the work of circulation department.

a) Barcode or RFID	b) Barcode or Scanner
c) Scanner or RFID	d) None of these

9. Along with data files _____ softwares are installed on the server.
a) Koha
b) Slim
c) Application
d) All of the above
10. Computer networking includes _____.
a) Computers and Telecommunications
b) Computer and Internet
c) Internet and Telecommunications
d) None of these

Q. 2 Answer the following in short (Any 2) (30)

1. Explain library automation in detail.
2. What is database? Explain the steps in creation of database.
3. Explain metadata.

Q. 3 Answer the following in detail (Any 2) (40)

1. Explain library 2.0 in detail
2. Explain importance of internet in library
3. Explain in detail concept of digital library

Q. 4 Write Short notes (Any 2) (20)

1. Types of network
  2. Retrospective conversion
  3. Cloud computing
-